Cleopatra in Hortis Vaticanis

Ad Christinam, Suecorum, Gothorum, Vandalorum Reginam

di Agostino Favoriti

Si te spectaclum infelix, si tristia tangunt
Fata meae duro bene sculptae in marmore sortis,
O nostros dignata lares invisere mundi
Cardine ab extremo, patria regnoque relictis,
Regina, heroum nulli virtute secunda,
Aurea quos olim tulit aetas, maxima Olympi
Numina cum humanos non dedignantia caetus
Tecta frequentabant mortalia, castaque gentis
Pectora non falsae complebant laudis amore,
Huc ades. Illa ego sum Latiis celeberrima fastis
Femina. Nosti angues, animumque in morte ferocem.
Quo properas? Saltem alloquio solare dolentem
Reginam, Regina, nec est indigna videri
Forma loci, et sacris regio gratissima Musis
Quae nemus hoc, fontesque colunt, iugaque alta, viretis
Cyrrhae posthabitis, et verticibus Parnassi.
Hic ubi Graiorum artificum miranda videbis
Signa antiqua, tuae gentis quibus ira pepercit,
Abstinuitque manus artem mirata vetustas.
Ut de me sileam, viden' hos, qui robore multo
Luctantem, ingratosque Deos, arasque vocantem
Arrecti miserum spiris ingentibus hydri
Laocoonta ligant? Ut anhelat! Ut ore supremum
Ingemit! Ut socios implorat, opemque propinqui
Herculis! Ipse quidem casum dolet, et cupit angues
Elisisse manu, ac primos iterare labores
Phidiacus labor Alcides; sed enim aspera Iuno
Heroa immeritum dum grandine pulsat et imbri,
Non tantum orbavit clava, exuviisque leonis,
Verum et poplitibus nervos, humerisque torosa
Brachia divellit, fecitque ex Hercule monstrum
Informe, ignaraeque (nefas!) ludibria turbae.
Ast illum informem licet, et sine nomine truncum
Miratum huc Ararim veniunt, Rhenumque bibentes,
Et vivos illinc discunt effingere vultus.
Cetera quid memorem? Nilum, Tybrimque parentem
Spirantes docto in silice, Eridanumque, Tagumque
Nativo fulgentem auro, Gangemque superbum
Eois opibus, quos omnes daedala, et ipsi
Aemula Naturae finxit manus? Hic habitant Dii.
Aurato hic Phoebus percurrit pectine chordas;
Hic gelidam fundit proles Semeleia lympham,
Pocula, deliciasque tuas: hic otia degunt
Mercuriusque, minaxque rubenti casside Mavors,
Et magni Aeneae genitrix, et candida Phoebe,
Omnes aut Divi, aut Divum genus: unaque deerat,
Quam studiis, vultuque refers, factisque, Minerva.
Huc et Alexander (Fabium tunc nomine dici
Audieram) indocti fugeret cum murmura vulgi,
Nobiliumque manus iuvenum comitata solebant
Ferre pedem, hic tristes animo deponere curas,
Dulcia securae ducentes gaudia mentis.
Vidi ego, et in cubitum surrexi oblita doloris,
Incessumque viri observans et lumina, dixi:
Aut Babylon ignara futuri, aut hic erit, hic vir,
Olim qui Latiam regnando restituat rem,
Qui veteres artes, et saecula prisca reducat,
Iratasque pio componat foedere gentes,
Quamquam animi flecti indociles, et vulnera tactu
Crudescant, medicamque manum impacata recusent<>.

Quo properas? Ne, Diva, oculis te subtrahe nostris:
Namque ego te rerum seriem, eventusque docebo,
Qui super heroum sedes, super aethera tollent
Nomen Alexandri, sub mortem plurima quando,
Et longe faciem venientis cernimus aevi.
An te proxima silva trahit, studiumque ferarum?
Non ibi torvus aper, non duris unguibus ursi,
Quos iaculo cecidisse tuo saepe horruit Arctos
Utraque, sed cervi imbelles, capreaeque fugaces,
Pictarumque cohors non invadenda volucrum.
Quin etiam casus, et mors ingloria ab altis
Imminet arboribus: nam quae nux pinea curvo
Strata iacet campo, Satyros quam ludere circum,
Metirique vides thyrso, sua ab arbore nuper
Decidit, et magno tellurem perculit ictu.
Adde, quod inclusus Boreas, Eurusque, Notusque,
Et quotquot saevis agitant plangoribus aequor,
Illa turre fremunt eversuri omnia late:
Quamvis sub tanto cohiberi Principe venti
Non indignentur, veniantque ad iussa volentes,
Iamque parent iterum Scythicas illidere puppes
Leucatae. Ah diram Leucatam et conscia luctus
Saxa mei! Heu dolor, heu cladis monumenta nefandae!